

KATOLIK

God. II.

ŠIBENIK, 1. siječnja 1931.

Broj 1.

NOVA GODINA

Koji čovjek ne ulazi u novu godinu novim nadama i novim osnovama? Razočarani tolikim neprilikama u prošlosti, mi se nadamo, da će nam nova godina biti sretnija, da će se ispuniti tolike naše nade, da ćemo biti zadovoljniji. A hoće li biti tako? Toga ne znamo, jer je budućnost u rukama Božjim. Zato nam je i posve skrivena.

No za sretnu budućnost hoće se dvoje: nastojanje s naše strane, a blagoslov Božji s druge strane. Štoga se dogodilo, Božja pomoć nam ne će uzmanjkati, jer je Bog uvijek naš Otac, Prijatelj i Dobročinitelj, a sv. Pavao piše, da onima, koji Boga ljube, sve služi za dobro. No može biti pomankanja s naše strane, to jest, da se mi pokažemo nevrjedni Božjega blagoslova, te mjesto blagoslova izazovemo Njegovu srdžbu i zaslužimo Njegovo pokaranje, a to je prava nesreća. Zato nas sv. Pismo uči, što nam je raditi: „*Boga se boj i njegove zapovijedi opslužuj!*“ To je sve, što se od čovjeka očekuje, da bude potpun čovjek.

U novu godinu treba dakle da uđemo tvrdom odlukom, da ćemo živjeti kao značajni ljudi i pravi kršćani, strogo se držeći Božjih zapovijedi i vršeći svoje dužnosti.

Sv. Crkva u jednoj svojoj pjesmi nas opominje: Staro neka otpadne, sve novo neka bude: želje, riječi, djela. Dakle nove misli, nove težnje, novi žar u molitvi, najveća pristojnost u govoru, nova djela za Božju slavu, djela ljubavi, djela žrtve, jer temelj pravome kršćanskog življenja jest rad, trpljenje, žrtva! Budemo li uložili svoje sile i upotrijebili vrijeme u novoj godini u radu za Boga, za dobro bližnjega, za svoje posvećenje, tada će nam sigurno nova godina biti sretna, puna Božjega blagoslova za ovaj i za drugi život.

U ovom smislu mi želimo svima našim čitaocima **sretnu novu godinu 1931.!**

A mi? I mi ulazimo u novu godinu novim željama i novim nadama. Želja je naša vruća nego ikada, da širimo evanđelsku istinu, da pobijamo laž i prevaru, da raskrinkavamo lažne proroke, da potičemo, nagovaramo i upućujemo na pošteno, čudoredno življenje. Mi ćemo s naše strane revnovati, da Hrvati budu ono, što su im i djedovi bili, uzor-katolici, pošteni staroga kova, jer samo takvi će biti uzor-rodoljubi. Tko se Boga ne boji, tko za dušu svoju ne mari, taj ne ljubi ni domovine svoje.

Naše pak nade stavljamo u Boga, za čiju slavu radimo, a nadamo se i u potporu poštenih čitalaca, da svi složno radimo za ciljeve, koji su nam zajednički. Šireći naš list, tačno podmirujući onaj mali iznos pretplate, a, koji može, pomažući perom — eto načina, da čitaoci rade složno s uredništvom. Mi im zato unaprijed zahvaljujemo, a plaća će im biti zadovoljstvo, da su radili za svetu svrhu, jer je danas dobra štampa pravo apostolsko djelo, a na nebu će im platiti sam Bog.

Ovo su smjernice našega budućeg rada u novoj godini, a Bog neka ih blagoslovi za sretan uspjeh!

Obnovimo obitelj!

Teški boj se bije, da se odaleči ženidba, kućni odgoj i život od spasonosnog utjecaja kršćanstva. Nastoji se, da se odaleče obitelji od idealnog uzora nazaretske obitelji, od molitve, kreposnog i svetog života. Svi se tužimo na krizu, u kojoj se nalazi danas obitelj i odgoj. Vratimo se Kristu, Njegovoj nauci i zapovijedima, pa će obitelj uskrsnuti u staroj veličini, društvo će se obnoviti, jer je obitelj njegov ugaoni kamen.

Uplivom kršćanstva otac osjeća puninu svoje velike duševne dužnosti, koja je mnogo veća od tjelesnog očinstva. Otac tada shvaća dužnost, da vodi brigu oko tjelesnog, ali i oko duševnog

odgoja svoje djece; da služe vjerno do movinu, ali i da ih pripravi, da zasluže raj. Majka je velika, ne zato, jer je rodila mališa, jer ga je čuvala u kolijevci, jer se za njega žrtvovala, već zato, što mu je dala neumrlu dušu. Velika je, jer je prva otvorila tu dušu nebeskim težnjama i ljubavi. Sveti primjer roditelja je najveća škola za djecu.

Treba da roditelji dalje brižno pazе na njih, da iskorijene mane, koje se pokazuju, te da ih odgoje u značajnosti, žrtvi i čistoj ljubavi, koja traži da tijelo služi duši i da sjetila budu pokorna razumu. Treba zato, da prvo ime, što novorođenče čuje u svojoj kolijevci, bude ime Isusovo. Treba da se nauči, da prvi poljubac dade Onomu, koji je na Kalvariji spasio cijelo čovječanstvo; da zajedno sa svojim dragim roditeljima tepa prve riječi „Oče naša“. Tada će stalno njegova duša čeznuti za nebom.

Ako ga roditelji budu dalje tako kršćanski odgajati, ovi prvi cvjetovi donijet će tada i svoje plodove. Mali će postati krepostan. Oluje će života moći slomiti koju granu, ali će ostati korijen, vjera, i ona će mu obnoviti dušu. Vjeronauk u školi nadopunit će njegovo prvo znanje. Ne samo u crkvi, već u kući, u školi, iz života i primjera roditelja djeca treba da nauče **zakonik života**, koji kaže, što se mora vjerovati i što djelovati, da se spasi sebe i pomogne bližnjemu. Nema korisnijega, stalnijega i svetijega sredstva od vjeronaučne knjige. Učenje ove zlatne knjige Crkva nadopunjava živim glasom svećenika-vjeroučitelja u školi i u našim organizacijama Katoličke Akcije. No u obitelji, u kući treba da budu usađeni prvi temelji, eda mladež raste na diku Crkve i otadžbine, jer na mladima svijet ostaje.

Cio život u obitelji od ustanka do počinka mora da bude prožet vjeronaukom. Štetno bi bilo u odgoju, kad bi dijete opazilo, da roditelji drukčije uče, a opet drukčije djeluju. Isus mora da bude posvetitelj obitelji, os, oko koje se sve kreće. Obitelj treba da s Otkupiteljem dijeli sve radosne i tužne ča-

sove. Raspelo neka bude na časnome mjestu. Povrh kreveta neka blagosiva djecu, koja se radaju, starijima na utjehu. Treba da bude Raspelo u spavaćoj sobi, da primi molitve roditelja i djece prije spavanja; da ih blagoslovi na početku dana; u času slaboće da ih Njegov milostivi pogled ponuka na uskršnuće; da očuva mladež u nevinosti; oplodi znoj otaca; dade jakost majkama; posveti ljubav domaćeg ognjišta, jer Raspelo je temelj kuće. Neka cio obiteljski život riječima i djelima sjaje vjerom, krepostima i ljubavlju. - *Joje*

U ime Isusovo!

Na ime Isusovo, veli sv. Pavao, neka se pokloni svako koljeno: onih, koji su na nebu i na zemlji i ispod zemlje, te neka svaki jezik prizna, da je Gospodin Isukrst u slavi Boga Oca. Ime Isus znači Spasitelj, a Krst ili Krist znači pomazanik Božji ili posvećeni. Ime Isus ne dolazi od ljudi, nije ga stavio sv. Josip ili Bl. Djevica Marija, nego ga je Bog Otac sâm stavio svome Sinu. Andeo je Gabrijel to kazao Mariji, kad joj je navijestio, da će po Duhu Svetomu poroditi Spasitelja.

Kako je sveto, moćno i slatko ime Isus! Sveta Crkva, oslanjajući se na riječi sv. Pisma, ovako u svojoj službi zaziva Božje i Spasiteljevo ime: Neka bude blagoslovljeno ime Gospodnje sada pa sve do vijeka. Priznajte Gospodina Boga i zazivajte Njegovo ime; sjetite se, da je Njegovo ime uzvišeno. Od istoka sunca sve do zapada hvaljeno je ime Gospodnje. Gospodine, Gospodine naš, kako je divno Tvoje ime po svoj zemlji! Sveto je i strašno ime Njegovo, početak mudrosti, strah je Gospodnji. Pomoć naša u ime Gospodnje, koji je stvorio nebo i zemlju. Svi će narodi doći i klanjat će se pred Tobom, Gospodine, i uzvisit će Tvoje ime. U Tebe će se ufati, koji budu priznavati Tvoje ime. Prinosite Gospodinu slavu i čast; priznajte Gospodinu slavu Njegovom imenu. Uzdao sam se u ime Gospodnje kao u kulu najjaču i pomoglo me. Našla me tuga i žalost i zazvao sam ime Gospodnje. Štogađ činite u riječi ili djelu, sve neka bude u ime Gospodina našega Isusa Krsta; zahvaljujući Bogu i Ocu po Njemu istome.

Bl. Djevica je pjevala: Velike mi stvari učini Onaj, koji je moguć i sveto ime Njegovo.

Isus nam je rekao, da prizivamo Njegovo ime i da ćemo dobiti, štogađ budemo prosili od Boga. Stoga Crkva sve molitve završava imenom Isusovim. Ovim su imenom apostoli izgonili vragove i činili najveća čudesna. Sv. Petar je uhvatio sakata prosjaka za ruku i reče mu: „Srebra ni zlata nema u mene, ali, što imam, to ti dajem: U ime Isusa Krsta Nazarinina ustaj i hodi!“ Petar uze sakata za ruku, a on usta zdrav i ode skačući u crkvu hvaleći Boga.

Andeli se vesele, kad čuju ime Isusovo, davli bježe u ponore, a ljudi primaju milost od Boga. Sv. Bernard najradije je propovijedao o Isusovom imenu. On kaže, da je Njegovo ime kao ulje. Ulje svijetli, hrani i liječi, podržaje oganj, goji tijelo, ublažuje boli. Isto čini ime Isusovo duši. Ime Isusovo svijetli čovjeku i narodima, jer je Isus svjetlost, koja prosvjetljuje razum i užije u srcima sveti oganj ljubavi. Tko ide za tom svjetlošću, ne dolazi u tmine, nego u vječno blaženstvo. Sv. Bernard kaže, da ga ništa ne sladi bez Isusova imena. „Ako pišeš — veli — ne sladi me, ako tu ne čitam Isusa; ako raspravljáš ili se razgovaraš, ne sladi me, ako tu ne zvoni ime Isusa. Meni je Isus med u ustima, pjesma u ušima, radost u srcu. Njegovo je ime lijek. Je li tko žalostan, neka mu u srce dode Isus i odatle neka poleti na usta, pa će se oblaci raspršati, a vedrina zablistati.“

Pobožnost prema imenu Isusovu najviše je u svoje doba širio sv. Bernardin Sijenski, koji je na propovijedaonici nosio tablicu s imenom Isusovim u svjetlosti. Sv. Ivan Kapistran bodrio je kršćane u ratu kod Beograda proti Turcima jašući na konju, držeći križ u ruci i prizivajući ime Spasitelja. Stari Šibenčani vrlo su poštovali ime Isusovo, jer - što znam - ima još desetak kuća, na čijem pragu stoji isklesano to sveto ime (IHS).

Na Mlado Ljeto najkraće je evanđelje u cijeloj godini, ali se tu spominje, kako je Božji Sin dobio ime Isus. Tim dakle imenom počinjemo novu godinu. No radi velikoga značenja Isusova imena Papa Inocent 1721. odredio je, da se ono napose svetkuje II. nedjelje po Bogojavljenju, a Papa Pio X. odredi, da to bude u prvu nedjelju iza nove godine. Šibenški pak varošani svetkuju ime Isusovo

14. siječnja, kako su ga redovnici franjevci odavna slavili. Neki drže božićnu kitu sve do toga dana.

Sv. Ignacije, koji je osnovao vrlo ugledni red Isusovaca, pozdravljao je uvijek svoju braću sa „Hvaljen Isus“. Kasnije se taj pozdrav raširio po cijelom kršćanskom svijetu. Lijep je običaj, kad sretnoš čovjeka, da ga s Isusom pozdraviš. Isto je tako pravi kršćanski običaj, kad dođeš kući, da rečeš: „Hvaljen Isus!“ Sv. Crkva za ovaj pozdrav dava svaki put 50 dana oprosta, a na samrti tko izgovori pobožno „Isuse“, može dobiti i potpuni oprost.

Ovaj je pozdrav dobar i pred anđelima. Jedna je starica umirući pitala župnika, što će reći, kad dode u raj: On joj odgovori: Reci „Hvaljen Isus“, a svi će ti odgovoriti „Navijeke budi“.

D. K. Stošić

Neka se zna!

Kad je sv. Otac Papa izdao svoje dugo pismo o uzgoju, neprijatelji svete Crkve, ali ne svi, graknuli su. I u naš najnoviji otpadnici objeđiše sv. Crkvu kao neprijateljicu države, pače bezobrazno ustvrđiše, da je ono pismo upereno baš proti našoj državi.

A što Papa uči? Da uzgoj treba da bude kršćanski, osuđujući današnji uzgoj, **poganski**, jer uzgaja tijelo, a zanemaruje dušu, za tijelo, ili bolje uzgaja dušu za kukavni, prolazni zemaljski život, kao da nema Boga, komu treba služiti, ni vječnoga života, za koji treba raditi i živjeti.

Čujte, što govori o spomenutom Papinom pismu židovski rabin dr. Jakov **Kac** u Americi: „Svaki razuman čovjek mora odobriti ideju Pape Pija XI. Sadržaj uzvišenoga pisma Papinog otvara njegovu veliko srce, dokazuje njegov bistri um i pravo shvaćanje, kako treba poučavati u vjeri. Tko je taj, koji se ne bi s Papom složio, kad on s takvom jasnoćom otkriva zablude novovječnoga odgoja i sadašnjega (modernoga) života! O kad bi to pismo oduševilo sve katolike, a sve Židove probudilo, te i oni stanu svoju mladež odgajati u vjerskom duhu!“

Rabin govori, da svaki **razuman** čovjek mora odobriti ideju Papinu. No nažalost malo je **razumnih** na svijetu, jer je sv. Pismo davno reklo, da je neizmjeran broj ludaka, a luđački je i davolski posao: uzgajati mladež **bez viere**, koja je temelj sreći na ovom i na drugom svijetu.

Primjer velikoga čovjeka

Današnje javno mnijenje gleda na vjeru, kao na nešto, što je manje vrijedno. Odavna se širi lažna krilatica, da su vjera i znanost u protivnosti. Sasma je onda naravno, da se u „modernom“ društvu rado smatra čovjeka, koji vjeruje, za inferiornijega, kulturno nevrednijega, u jednu riječ natražnjaka.

Ne samo po gradovima, već ćete i po selima naići na „mudrace“, koji se hvalisaju svojom nevjerom i govore, da je vjera i vjersko osvjedočenje za ženske te za neizobražene i male ljude. Izobražen je i velik čovjek bez vjere, osobito bez vjere u stalne vjerske istine (dogme). Ovo je geslo postalo u današnjem javnom mišljenju čisto domaće. A i one bezbojne kao i protivvjerske novine znadu vrlo rado da zagude u ove gusle, ne bi li tako omrznule i potisnule Crkvu i iskrenu kršćansku religioznost.

Pokojni maršal francuske vojske Foch, cijeloga života uvjereni i praktični katolik, dokazom je, da je vjera i za velike ljude. Bio je sin pravih katoličkih roditelja iz blizine Lurda. U školama su ga uzgojili Isusovci. Vjeru Bretanku izabrao je za ženu. Posvuda, pa i na bojnopolju, vršio je svoju katoličku dužnost u skromnoj župskoj crkvi, pomiješan između priprostoga puka. Pomnijivo je pratio sv. Misu iz molitvenika. Nekoliko dana prije konca rata došao je u tabor Cle-

menceau. Ovaj je bio doduše bez vjere, ali je visoko cijenio Fochovu vjernost. „Maršal je u crkvi kod sv. Mise. Hoćemo li ga obavijestiti, da ste Vi ovdje?“ — „Ne, ne, pustite ga tamo“ — odgovorio je Clemenceau. U septembru 1919. pohodio je Foch Lurd. Primili su ga svečano. No nije ga bilo sram javno pred špiljom moliti ruzarij sa krunicom u ruci.

Foch je znao katkada biti oštar, ako se govorilo o slučaju, neusmiljenoj sudbini itd. Jednom je rekao: „Bismark je govorio o „slučaju“. Ja sam uvijek sudio, da sve ovisi od Boga.“

Nepokolebiva je bila njegova vjera u Božju providnost. Kad mu je malo, iza rata kardinal Mercier spomenuo njegovu genijalnost, odgovorio je Foch: „Pa nema tu genijalnosti. Učinio sam svoju dužnost i bio sam oružje Providnosti!“ Zatim je nastavio: „Kad sam se morao odlučiti za nešto, gdje se moglo riskirati na tisuće života.... tada sam proučavao i svjetovao se.... Ipak sa svim tim često je bilo moguće različito se odlučiti. Ako sam iscrpio svoja sredstva za odluku, tada sam probudio djelo vjere u Providnost — i zakoračio sam!“

Foch je umro kao vjeran katolik. Dok je primao sv. ulje, pozorno je pratio sv. obred i sam odgovarao. Za bolesti primao je redovito sv. sakramente. Posredovanjem pariškoga

kardinala Duboisa poslao mu je sv. Otac Papa svoj blagoslov. To je bilo maršalu na osobito veselje i utjehu. Zadnje odrješenje podijelio mu je Abbe de l'Epinois, koji je za vrijeme rata bio — pukovnik. Mrtvi maršal držao je križ sa relikvijama sv. Križa.

Eto par poteza iz života velikoga maršala. Neki engleski časnik izjavio je: „Interesantno je napomenuti, da su trojica onih generala — Foch, Petain i Castelnau — koji su nam pomogli, da dobijemo rat, katolici. Foch se osobito zanimao za vjerski uzgoj omladine. Slobodan sam ustvrditi, da je bio veliki kršćanin i veliki voda.“

Maršal je Foch jaki i moderan primjer. Vjera je dakle i za muškarce. Vjera je dika i moć također i najvećih muževa!

Je li Vatikan naš protivnik?

Nedavno je izašlo u zagrebačkim „Novostima“ nekoliko članaka pod naslovom „Podzemne struje u Podunavlju“. Sa vjerskoga i crkvenoga staništa moramo se obazreti na dvije tvrdnje: 1. da Vatikan radi zajedno sa Mussolinijem, mađarskim legitimistima, austrijskim Heimwehima i drom Seipelom te sa hrvatskim emigrantima protiv naše države za sastav jednoga bloka katoličkih država pod vodstvom Italije, u koji bi blok imala stupiti i autonomna Hrvatska, otrgnuta od Jugoslavije; 2. da hrvatsko svećenstvo i katolička Crkva tu akciju potpomažu.

Molitve Nikole Tommasea

Kad prolazimo kraj spomenika Nikole Tommasea, velikoga Šibenčanina, treba nam se sjetiti, da je on u svoje doba bio najplodniji pisac u Evropi, koji je objelodanio preko dvije stotine knjiga i brošura, a k tome sastavio bezbroj članaka. No moramo također znati, da je taj čovjek bio duboko religiozan. Rekao je: „Površno znanje odalečuje od Boga, a duboko privlači k Bogu“. Suvišno je dokazivati, da je Tommaseo bio čovjek molitve kao i rada, jer to proističe iz njegovoga književnog rada i življenja. Cim se na pr. u šibenskom Varošu ustanovila bratovština presv. Sakramenta, Tommaseo se upisao i druge poticao na to. U knjizi o šibenskoj katedrali uzda se, da će tu, gdje se i krstio, kakva po-

božna duša za njega upravljati Bogu molitve.

Tommaseo je molio i za naš narod. Njegove „Iskrice“, koje je napisao na našem jeziku, objelodanio je 1844. Ivan Kukuljević i posvetio „svemu narodu jugoslavenskomu“, a Ivan Milčetić, kad ih je objelodanio 1888., donio je ispod pišćeve slike njegov rukopis (facsimile) rečenice: „Da Bog narod naš čuva! 30. travnja 1847.“ Lijepa molitva plemenite duše. N. Tommaseo priznavao je svoje slavensko podrijetlo, ispjevao je svojoj majci i ženi hrvatske pjesme (drugu sam ja našao i objelodanio) i jasno je prorokovao, da će Srbija sebe osloboditi od turskoga jarma, a onda druge Jugoslavene.

Prof. V. Miagostović 1903. objelodanio je Tommaseove *Molitve* na talijanskom jeziku. U tu je svrhu pregledao

sva njegova djela. Iz toga vidimo, da je pjesnik i učenjak više puta publicirao razne Molitve. Miagostović je u lijepom priručniku sakupio sve objelodanjene i neobjelodanjene, kojih ima na broju 335. Razdijelio ih je u 18 poglavlja: Dnevne molitve, Misa, Sakramenti, Crkva, Svečanosti, Svečane uspomene, Fizični svijet, Tijek života, Obitelj, Vremenite koristi, Razne nevolje, Samilost, Zanimanja u polju, Građanski život, Nauci i odgoj, Razna zanimanja, Smrt, Budućnost.

Tommaseo, kao čovjek duboke kulture i uvijek imajući Boga pred očima, nije samo sastavio molitve, kakvih sličnih nalazimo u molitvenicima, nego ih ima mnoštvo izvanrednih, koje su protkane velikim mislima i pravim religioznim duhom. Tako on kaziva, kako se moli pri zabavi, za plesa, u kazali-

Tko to piše?

„Novosti“ su prenijele te svoje tvrdnje iz nizozemskoga lista „Nieuwe Rotterdamsche Courant“. No kakav je to list? „Novosti“ pišu, da je to „najveći holandeski list“ i nazivaju ga „uglednim demokratskim listom“. No je li tome tako? Mi znamo, da je to glavno glasilo nizozemskih framazuna i da mu je glavna zadaća, da ruje i huška protiv vlade Jonkhera Ruysa fon Beerenbrouka. Tu vladu sastavljaju katolici i konservativni kalvinisti. Toj vladi je zadaća, da popravi pogriješke, koje su činili u vjerskom, kulturnom i socijalnom pogledu liberalni kapitalistički framasuni. Framazuni su već pred 30 godina potisnuti s vlade, pa odonda ne igraju nikakve političke uloge u Nizozemskoj. Danas njihova stranka ima samo 7 zastupnika u parlamentu. Njihov list dakle ima danas zadaću, da širi mržnju na katolicizam i protiv glavne vladine stranke, rimo-katoličke državne stranke, koja već preko 30 godina vlada zajedno sa konservativnim i umjerenim kalvinistima uz isključenje liberala i radikala kao i boljševiziranih socijalista. Pisanje i optužbe toga lista protiv nizozemskih katolika ne upaljuje više u onoj kulturnoj zemlji, pa zato taj list nema u Nizozemskoj nikakvoga većeg utjecaja ni važnosti. Pogotovo njegovo pisanje ne može imati utjecaja na svjetsku javnost, pa zato ni naši veći listovi nijesu tim člancima ni izdaleka posvećivali one važnosti, koju bi imale, da

štu, kad se pišu pisma, polaže cvijeće pred svetu sliku i užije kandilo, kad se resi ili popravlja crkva, kad se promatraju ljepote zemlje i nebesa, kad je zimsko noć i kad stabla cvjetaju. Uči nas Tommaseo moliti u dosadi, pri osvadi, u boli duše, kad je javna sablazan, kad se ganemo na tuđe nevolje, u radosti duše, kod izvora vode, za mir u kući. Pjesnik upućuje na molitvu, kad se nabavlja vjenčani prsten, kad dijete počne govoriti, kad je dom u obilju, kad se prodaje zemlja ili kuća, kad se putuje u strana mjesta, kad su važni javni posli, kad su građani nesložni, kad se dijeli hrana ili odjeća sirotinji, obilaze tamničari, progone nevini. Ima molitava za narod, koji propada ili zdvaja, za one, koji umru u tuđini, za invalide, zarobljene i robove te molitva kod ruševina.

su izašle u kojem drugom, doista uglednom listu.

Zašto „Novosti“ tome posvećuju toliko pažnje?

Na to pitanje nije teško odgovoriti onomu, koji zna, tko su „Novosti“. Poznato je, da su „Novosti“ framazunski list, koji svuda ide za tim, da škodi vjeri i Crkvi, pa makar to bilo i na štetu države. Najbolji dokaz toga mentaliteta dale su „Novosti“ svojim pisanjem poslije Radićeve smrti i neposredno prije zavedenja ovoga novog stanja. Poznato je, da su „Novosti“ imale tada glavnu riječ i da su one najviše skrivile, da je država svaki dan hitila vrlo velikim koracima prema rasapu. Da „Novosti“ kroz 50 godina svako svoje slovo iskoriste u čistoj i poštenoj požrtvovnosti za izgradnju ove države, ne bi nadoknadile ono, što su joj onda u pol godine naškodile. I iza zavedenja ovoga režima „Novosti“ su — sasvim protiv naglašavanja tolerancije i vjerskoga mira sa strane ove vlade — napadale Crkvu i svećenstvo, da su u t. zv. „katoličkom bloku“ i protiv ove države. Taj napadaj postigao je posve protivni učinak, jer se narod nije od Crkve i svećenstva otrgnuo, nego im se još više priljubio. Na napadaje „Novosti“ odgovorio je tada sam zagrebački nadbiskup dr Bauer, a opće simpatije, na koje je taj odgovor naišao u svim krugovima i u cijeloj javnosti, bile su najbolja zadovoljština katolicima za njihovu državnost i za ovakve napadaje.

„Novosti“ su prenašanjem ovih sadanjih članaka ponovile svoje stare optužbe u novom obliku, sve u namjeri, da škode katoličkoj Crkvi.

Pjesnik upućuje na molitvu, kad se goji cvijeće, stabla, pčele i životinje. Diktira molitve pri učenju jezika, pisanja, govorničtva, pjevanja, pravnih nauka, anatomije, astronomije i matematike. Iznosi molitve liječnika, advokata, inženira, slikara, brijača, ribara, radnika i t. d.

Sve te molitve Tommaseove pokazuju nam, kako je on shvaćao život i odnošaj ljudi prema Bogu. U jednom predgovoru svojih molitava govori: „Vama, sretne duše, koje uživete u Isusu onaj mir, koji nadilazi nisko mišljenje taštih osoba, na prvom mjestu namjenjujem ovu knjigu. Neka vam samo jedno čuvstvo, jedan uzdah, jednu samo suzu iz srca navuče, pa ne tražim ništa više. Oh, Oče dobrote, učini, da koristim tvojim sinovima i mojoj braći, a potom digni me iz ove doline suza.“

D. K. Stolic

Vjera i vjerski odgoj**Vjera**

„Za božansku i katoličku vjeru treba držati sve istine, koje su sadržane u svetim knjigama i u predaji, ili koje nam Crkva predlaže, da vjerujemo, jer su objavljene.“ (Crkv. Zak. 1323.)

Treba širiti vjeru.

„Vjernici moraju otvoreno ispovijedati kršćansku vjeru, uvijek, kada bi se njihovu šutnju ili način postupanja smatralo za nijekanje vjere ili prezir prema vjeri, uvredu Boga ili sablazan bližnjega.“ (Crkv. Zak. 1325.)

Crkva je naša učiteljica.

Crkvu Isus Krist je osnovao, da bude čuvarica vjere uz pomoć Duha Svetoga, da sveto čuva i vjerno tumači objavljenu nauku. U vršenju svoga prava i dužnosti, da poučava evanđeljsku nauku kod svih naroda, neovisna je od svake civilne vlasti. Svi su dužni, po Božjoj naredbi, da upoznaju i poprime pravu Crkvu Božju.“ (Crkv. Zak. 1322.)

Dužnost vjerske pouke i odgoja.

„U nedjelju i u zapovijedane blagdane župnik je dužan, da tumači vjeronauk odraslima.“ (Crkv. Zak. 1333.)

„Roditelji ili njihovi zamjenici i gospodari dužni su, da se pobrinu te svi njihovi podređeni ili njima preporečeni budu poučeni u vjeronauku.“ (Crkv. Zak. 1335.)

Svi vjernici od najranije mladosti treba da budu tako odgojeni, da ih se ne samo ništa ne uči, što je protivno katoličkoj vjeri i čudoređu, već glavno mjesto u njihovom odgoju treba da ima vjera i čudoređe.“ (Crk. Zak. 1372.)

„Katolička djeca neka ne pohađaju nekatoličke škole ili neutralne, koje su otvorene i nekatolicima. Biskupski ordinarijat jedini ima pravo, po uputama sv. Stolice, odrediti, uz koja se jamstva, eda se izbjegne pogibelji pokvarenosti, može da trpi, da se ovakve škole pohađaju.“ (Crkv. Zak. 1374.)

„Neka vjernici upru sve svoje sile, da osnuju i uzdržavaju katoličke škole.“ (Crkv. Zak. 1379.)

„Dužnost je mjesnoga biskupskoga ordinarijata, da nadzire, eda se u školama njegove biskupije ne bi što poučavalo proti vjeri i čudoređu. Isti zato imade pravo, da odobri vjeroučitelje i knjige, a, ako je potrebno, radi dobra vjere i čudoređa, da traži, da se odaleče učitelji i knjige.“ (Crkv. Zak. 1381.)

Jose

Iz katoličkoga Šibenika

Sretnu Novu Godinu svim svojim suradnicima, pretplatnicima i prijateljima želi — Uredništvo i Uprava „Katolika“.

NAKON BOŽIČNIH BLAGDANA. Utješna je pojava, da su svi božićnih blagdana naše crkve bile vrlo dobro posjećene, napose katedrala na Badnji dan uvečer i na Božić, a bilo je i dosta sv. pričesti. Veselo i sveto božićno raspoloženje obuzelo je kršćanska srca i vladalo je ne samo u našim crkvama, već i po našim katoličkim kućama. U katedrali je bila pontifikalna sv. Misa presvij. biskupa i na Badnji dan uvečer i na Božić. Na Božić je presvij. biskup u dupkom punoj katedrali održao lijepu božićnu homiliju. Oba puta je pjevao „Cecilijanski Zbor“, pojačan s više pjevača „Filharmoničkog Društva“, „Missam septimam“ od dra Faista. Tu smo imali prilike, da uz odlično izvježbani i fuzirani mješoviti zbor čujemo i kvartet solista, sastavljen od soprana gdice J. Jadrónja, alta gdice A. Alfirević, tenora g. B. Belamarića i basa g. prof. Mišića, koji je potpuno odgovarao veličini same kompozicije. Pjevala se nadalje „Pastorella“ od Lederera, u kojoj je također zbor istakao svježinu i rutinu svojih glasova. Tenor g. Belamarić otpjevao je sa mnogo znanja i shvaćanja „Et incarnatus est“ i „Crucifixus“ od Lamamme te „Agnus Dei“ od M-a Sentinella. Njegov zvonki tenor odjekivao je katedralom i našao svoj „forte“ u kompoziciji „Agnus Dei“, koja kao da je komponovana za njegov glas. M-o Sentinella dokazao je i ovom kompozicijom te vrsnom pratnjom na orguljama i dirigovanjem svoju visoku muzičku spremu.

NA NOVU GODINU, dakle danas, u Stolnoj Bazilici sv. Jakova ujutro će biti pontifikalna sv. Misa presvij. biskupa u 11 sati. Navečer u 5 sati propovijed je presvij. biskupa, pak svečani pontifikalni blagoslov sa sazivom Duha Svetoga. Današnjim se danom počinje nova građanska godina 1931. Želimo li, da nam bude sretna, treba da je započmemo s Bogom i s preslavnim imenom Isusovim.

IME ISUSOVO. Na nedjelju između Nove godine i Bogojavljenja 4. t. mj. slavi se svetkovina presv. Imena Isusova. I ako se već na Novu godinu spominjemo Imena Isusova, to je Crkva naredila još poseban praznik na slavu presv. Imena Isusova, jer je ovo ime moćno i sveto. Vjernici, koji se na Ime Isusovo ispovijede i pričeste, prisustvuju sv. Misi i mole na nakanu sv. Crkve, dobivaju potpuni oprost.

BLAGOSLOV KUĆA. Stari je običaj, da u našem gradu dan prije Sveta Tri Kralja svećenik obilazi kuće te ih blagosiva. To čini zato, da Gospodin po zagovoru Svetih Triju Kralja blagoslovi sve naše kuće i odvrti od njih svaku nesreću. Gradski će svećenik dakle i ove godine u ponedjeljak 5. t. mj. u 9 sati ujutro početi obilaziti i blagosivati sve katoličke kuće. U koliko to ne prispiju u ponedjeljak 5. t. mj., nastaviće u utorak 6. t. mj. Ako se zabunom dogodi, da se mimoide i izostavi koja kuća, neka o tome dolični vjernici obavijeste svoje župske urede, pak će im se kuće naknadno blagosloviti.

BOGOJAVLJENJE ILI SVETA TRI KRALJA svetkuje se u utorak 6. t. mj. Toga dana je spomen trostrukoga objavljenja Isusa kao Boga; prvo svetim mudracima, drugo kod krštenja na Jordanu, treće kod prvoga čuda na piru u Kani Galilejskoj. Ujutro su po svim crkvama sv. Mise, preko kojih se navješćuju ovogodišnji pomični blagdani. Prije sv. Mise se blagoslivlje voda. U Stolnoj Bazilici sv. Jakova biće pontifikalna sv. Misa presvij. biskupa u 11 sati.

ZABAVA HKNSAVEZA 26. pr. mj u Kat. Domu vrlo je lijepo uspjela. Davala su se na njoj dva komada. Drama u 2 čina „Bratska ljubav“, onako zgodna i dirljiva, bila bi se publici još više svidjela, da su se naši mladi diletanti malo više uživjeli u svoje uloge. Komedija u 1 činu „Noćna sablast“ odigrana je iznad svakog očekivanja i izazvala je buru smijeha kod svih prisutnih. Sva su lica dobro odigrala svoju ulogu, ali je svakako odnio rekord g. Ante Belamarić, koji se upravo glumački uživio u svoju tešku ulogu. Čujemo, da će se na opći zahtjev ova uistinu lijepa i uspjela komedija ponoviti na pokladnoj zabavi „Zore“.

OBNOVITE PRETPLATU! Sve svoje stare pretplatnike molimo, da nam ostanu vjerni i u novoj godini te što prije obnove svoju pretplatu. Pretplata za čitavu godinu 1931. iznosi samih Din 30. Naši pretplatnici uvelike će nas zadužiti, ako se potrađe, te nam pri početku nove godine nadu što više novih pretplatnika.

Svaštice

Sjajan primjer

Čovjek, po naravi slab, u brigama i vrtlogu svagdanjega života lako se rastrese, te ili izgubi s očiju ili ohladni naprama onome, što je Spasitelj naglasio kao *jedinu stvar potrebitu*. Da se duhovno osvjestimo, pomažu duhovne vježbe, danas već uvedene za duhovnu obnovu po cijelom svljetu. Čitamo u novinama, da su se držale i u Vatikanu od 23. do 24. studenoga, a učestvovao im je i sam sv. Otac Papa sa svojim dvorom. Uistinu „dobar pastijer jer što kaže inom, i sam svojim potvrđuje činom“! Evo, gdje se crpi mudrost za upravljanje sa sv. Crkvom!

Ford gradi Crkve

Svakomu je već poznat amerikanac Ford, graditelj anta. On misli s njima pokriti svijet. No ima drugi Ford, Isusovac u Jamaiki, koji je u trinaest godina misionarskoga života sagradio 9 crkava, a sada gradi desetu. Zato ga narod zove „graditelj crkava“.

Tvorničar Ford radi za ovaj svijet, a Ford, graditelj crkava, radi za slavu Božju. Tko od njih ima više sreće i više zasluga? ...

Znamenit posjet

Dok nehamni sinovi i odmetnici govore i pišu protiv Namjesniku Kristovu sv. Ocu Papi, nevjernici mu iskazuju najveće počitanje. 7. t. mj. došao je u pohode sv. Ocu japanski princ

brat kraljev Nobuhito Takamatsu, kako je bio došao na poklon Papi god. 1921. ondašnji prijestolonasljednik, a sadašnji kralj. Bio je dočekan sa svim običajnim častima sa svojom pratnjom, te se zadržao 20 časa u razgovoru sa sv. Ocem. Na koncu darova Papi svileni sag, fino izrađen i urešen slikarijama, a Papa njemu zlatnu medalju. Zatim posjeti državnoga tajnika, a na odlasku bi iznenađen pozdravom skupine japanskih sjemeništara, koji uče u Rimu, kojima princ izrazi svoje zadovoljstvo i čestitanje.

Pio X i Franjo Josip I.

Uzalud je nastojao blagopokojni Papa Pio X. pismima i molbama, da se austrijski car Franjo Josip kani rata. Kad je na Balkanu rat započeo i brzo se cijela Evropa našla pod oružjem na krvavim poljanama, dode austro-ugarski poslanik kod Vatikana k sv. Ocu Piju X. i zamoli ga, da bi blagoslovio austro-ugarsko oružje. Tada mu veliki Papa mironosac odgovori: „Recite caru, da ja ne mogu blagosloviti rat, ni onoga koji ga je prouzročio. Ja blagoslivljem jedino mir!“ Kad je poslanik opet molio za blagoslov, Papa mu odlučno reče: „Ja jedino mogu moliti Boga, da mu oprost!“

Katolički liječnici i pravnici u Francuskoj

U Parizu su održali svoj godišnji sastanak liječnici Katoličkog liječničkog saveza sv. Luke. Prigodom svečanoga otvorenja kod službe Božje primilo je 450 *liječnika i medicinara sv. pričest*. U svojem govoru rekao je La Savre, prorektor katoličkog instituta u Parizu, da liječnici moraju biti misionari. Njih je Bog odredio za svijet, ne samo zato, da provode svoju nauku, već i svoju vjeru, te da pri liječenju tijela liječe i duh, upozorujući na duševne potrebe i snagu čvrste vjere. Njihova je glavna briga u prošloj godini bila posvećena osnivanju diecezanskih komiteta i osnivanju sličnih liječničkih savjeta po drugim zemljama. Do sada im je uspjelo, da osnuju takav savez u Mađarskoj i Švicarskoj.

I katolički pravnici imali su svoje posebno zasjedanje. Raspravljali su na njemu o donošenju potrebitih zakona za zaštitu obitelji.

Naše knjige i časopisi

L'ILLUSTRAZIONE VATICANA. Pod ovim naslovom počet će izlaziti početkom godine 1931. ova znamenita ilustracija, koja će u riječi i slici donošati najsvečanije događaje iz Vatikanskoga Grada i iz čitavoga katoličkoga svijeta, sjajne religiozne ceremonije, te najvažnije i najaktuelnije događaje svjetske i najznamenitija djela kršćanske umjetnosti. Ilustraciju će urediti direktor vatikanskoga službenog lista „Osservatore Romano“ grof Dalla Torre, prefekt tajnoga vatikanskoga arhiva Nogara i direktor vatikanskih muzeja Msgr Merkati uz saradnju poznatih i priznatih katoličkih književnika. *L'illustrazione Vaticana* izlaziti će mjesečno dva puta na 40 stranica velikoga formata. Cijena je na godinu Din 450, dok pojedini broj stoji Din 20. Predbrojbe za Jugoslaviju prima: Hrvatska Knjižara u Splitu.

Pomodna trgovina
Salamon Drutter
 Šibenik
 želi svojim cij. mušterijama
Sretnu Novu Godinu

Sretnu Novu Godinu
 želi svojim cij. mušterijama

Zlatarija
Ante Fantulin

POKUĆSTVO

iz centra domaće industrije,
 Osijeka, dobijete uz konkurentne cijene kod:

STJEPAN KARKOVIĆ
 ŠIBENIK

Počasna diploma: Ruma 1909
 Sarajevo 1923.

Odlikovana voštarnica Grgo Ćular - Šibenik

voštarski majstor i diplomirani pčelar

Izradjujem sve vrsti svijeća, duplira, uskrasnih stojnica (cerea) sa svim uresnim znakovima, iz prvorazrednoga voska, brzo i solidno.

Preradjujem: prema želji sve vrsti svijeća iz voštanih ulomaka i okapina. — **Uz najpovoljnije cijene:**

Prodajem: finoog vrcanog meda, 80-85%, sa kaduljinog cvijeća, iz mog uzornog p'elinjaka, na malo i veliko. Med je vanredne ljekovitosti za plućne bolesti, grla, prsa, prehlade itd.

Kupujem: sve vrsti voštanih okapina, ulomaka i žutog voska.

Počasna diploma i zlatna medalja: Dubrovnik 1929.

Počasna diploma i srebrna medalja: Split 1925.

PUČKA TISKARA

ŠIBENIK

BRAĆA MATAČIĆ POK. PETRA

PRIMA NA IZRADBU SVE U TISKARSKU
 — STRUKU ZASJECAJUĆE RADNJE —

ČESTITA SVIM SVOJIM CIJ. MUŠTERIJA-
 — MA — SRETNU NOVU GODINU. —

Ante Kalauz
 drvodjelska radiona
 Šibenik

Sretnu Novu Godinu
 želi svojim mušterijama.

Trgovina mješovite robe

ANTE ZANINOVIĆ
 Šibenik

Zadružna Gospodarska banka d. d.

PODRUŽNICA ŠIBENIK

Ulošci preko 480 milij. dinara

Kapital i rezerve ukupno

Din 16,000.000

Centrala LJUBLJANA.

Podružnice:

ŠIBENIK, BLED, CELJE, DJAKOVO, KOČEVJE, KRANJ, MARIBOR, NOVI SAD, SOMBOR, SPLIT.

Brzojavni naslov: Gospobanka Šibenik.
 Izvršuje sve vrste bankarskih poslova uz najbolje uvjete. — Glavno i najveće zastupstvo za prodaju srećaka Državne lutrije.

Daje zajmove na mjenice, u tek. računuu, na nekretnine i uz druga pokrivanja. Prodaja vrijednosnih papira. Direktna veza sa Amerikom i Australijom za slanje novaca i doz-nake iseljenika.